

Raadsvoorstel

Opsteller

Beumers, Richard

Vergadering van

5 maart 2024

Kenmerk

Z/24/067055 / D/24/135551

Portefeuillehouder

Arjan Noorthoek

Portefeuille

Ruimtelijke Ordening

Onderwerp

Kaders ten behoeve van prioritering projecten portfoliomanagement

Samenvatting

Er zijn veel initiatieven voor grote ruimtelijke projecten die op dit moment niet opgepakt kunnen worden. Om grip te hebben en te houden is het van belang om door middel van portfoliomanagement een afweging te maken welke initiatieven prioriteit hebben. Om deze prioritering te kunnen bepalen zijn kaders nodig waarop de initiatieven kunnen worden beoordeeld. Naar aanleiding van de Politieke avond van 18 januari 2024 zijn de eerder gecommuniceerde criteria aangepast. Ook heeft er uitlijning plaats gevonden met "Investerings in Balans". Dit heeft geleid tot vier voor te stellen kaders:

- Wat is de noodzaak?
- Wat is het maatschappelijk effect?
- Wat is het maatschappelijk bereik?
- Wat is de financiële impact?

Gevraagd besluit

In te stemmen met de volgende vier kaders, te hanteren bij het bepalen van een rangorde voor grote ruimtelijke projecten:

- Wat is de noodzaak?
- Wat is het maatschappelijk effect?
- Wat is het maatschappelijk bereik?
- Wat is de financiële impact?

Inleiding

Afgelopen jaren is het aantal grote ruimtelijke projecten toegenomen. Tegelijkertijd staat de beschikbare ambtelijke capaciteit onder druk mede door krapte op de arbeidsmarkt waardoor bepaalde vacatures op dit moment niet in te vullen zijn. Op de Politieke avond op 18 januari 2024 is toegezegd om de kaders die door het college gebruikt zijn om een prioritering aan te brengen in de voorraadlijst ruimtelijke initiatieven voor te leggen bij de gemeenteraad. Dit zodat de gemeenteraad de kaders kan bepalen waarna het college op basis van deze vastgestelde kaders keuzes kan maken. Tijdens de politieke avond zijn door diverse fracties suggesties gedaan voor aanvullingen voor de criteria die het college tot nu toe heeft gehanteerd. De suggesties vanuit de gemeenteraad zijn meegenomen en hebben geleid tot aanpassingen waarbij er van vijf naar vier kaders is gegaan. Verder zijn de kaders in lijn gebracht met de criteria van "Investerings in balans".

De voorraadlijst met prioritering gaat onderdeel uitmaken van portfoliomanagement waardoor meer grip ontstaat op de

werkvoorraad in combinatie met de beschikbare ambtelijke capaciteit. In portfoliomanagement worden initiatieven geprioriteerd aan de hand van de kaders en vervolgens wordt gekeken of en welke beschikbare capaciteit er is om initiatieven te kunnen starten. Tijdens de politieke avond van 4 april 2024 zal een nadere uitleg worden gegeven over de systematiek van portfoliomanagement.

Participatieproces

n.v.t.

Wat willen we bereiken

Door kaders vast te stellen ontstaat een rangorde van ruimtelijke projecten en ontstaat duidelijkheid welke initiatieven prioriteit hebben.

Wat gaan we daarvoor doen

Initiatieven worden in het kader van portfoliomanagement vooraf gescreend of deze voldoende rijp zijn om als project op te pakken. Hierbij is ook van belang dat projecten niet worden gestart zonder financiële borging (kredieten of kostenverhaal). Bij gemeentelijke initiatieven is het nodig om bij de vaststelling van de kredieten de (financiële) kaders vast te stellen tot hoever de opdracht reikt en wanneer het project een vervolgbesluit nodig heeft. Bij een gemeentelijk initiatief dat nog geen financiële dekking zal door het college en/of gemeenteraad een voorstel, inclusief de financiële dekking, eerst moeten worden vastgesteld. Indien hierover geen besluit wordt genomen wordt het initiatief niet verder als project opgepakt.

Bij de beoordeling van de initiatieven worden vier kaders gehanteerd.

1. Wat is de noodzaak?

Staan initiatieven door de gemeenteraad en het college benoemd in het collegewerkprogramma of begroting? In welke mate draagt het initiatief bij aan een reeds geformuleerd doel, beleid of resultaat in de programmabegroting en/of het college werkprogramma? Is er sprake van een wettelijke taak of opdracht van een hogere overheid? Is er een afhankelijkheid met andere initiatieven projecten of opgaven in de tijd? Hier wordt gekeken naar ontwikkelingen die randvoorwaardelijk of afhankelijk van elkaar zijn. Hierbij moet gedacht worden aan infrastructuur of opeenvolgende bouwvelden. Is er eventuele schade bij (langer) uitstel? Wat gebeurt er als een initiatief niet uitgevoerd wordt.

2. Wat is het maatschappelijk effect?

In welke mate draag het initiatief bij aan een reeds geformuleerd doel, beleid of resultaat in de programmabegroting en/of het collegewerkprogramma?

Type projecten. Er wordt gekeken naar een goede verdeling over type projecten, wonen, economie, maatschappelijk en mobiliteit.

3. Wat is het maatschappelijk bereik?

Stad en dorpen: Er wordt gekeken naar een goede verdeling over stad en dorpen (minimaal 1 project per kern) en over de gemeenten Woerden en Oudewater.

Doelgroepen. Hier wordt inzichtelijk gemaakt voor welke doelgroepen het initiatief effect heeft.

4. Wat is de financiële impact?

Welke maatschappelijke waarde heeft het initiatief? Staat de verwachte inzet in verhouding met het resultaat? Wat is het risicoprofiel van het initiatief? Zijn deze (financiële) risico's beheersbaar? Zijn er gemeentelijke financiële gevolgen? Hoe verhoudt zich het initiatief tot het gemeentelijke investeringsplafond?

Nadat prioriteit aan initiatieven is gegeven zal beoordeeld moeten worden hoe deze met de beschikbare ambtelijke capaciteit wordt ingevuld. Dat kan betekenen dat een initiatief met lagere prioriteit eerder aan de beurt kan komen om te starten omdat deze minder ambtelijke capaciteit vraagt.

Argumenten

1. De kaders zorgen voor een afwegingskader om tot een volgorde van initiatieven te komen;
2. Door voor de start van een initiatief de financiële dekking als randvoorwaarde te stellen wordt er financieel grip gehouden. Hierbij horen dan ook afspraken over beheersmaatregelen.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

- 1.1 Portfoliomanagement is in ontwikkeling. Dit betekent dat op enig moment kan blijken dat de kaders aangepast moeten worden. Ook betekent een voorraadlijst nog niet dat de eerste initiatieven direct gestart worden.
- 1.2. De kaders zijn opgesteld om te komen tot een afweging van grote ruimtelijke projecten. Er zullen op termijn ook andere projecten in het kader van portfoliomanagement worden afgewogen. Dit zal leiden tot het mogelijk aanpassen van de kaders, die dan opnieuw voorgelegd worden.
- 1.3 Parallel aan dit raadsvoorstel worden criteria opgesteld voor investeringen in het document 'Investeringsbalans'. Voor een groot deel zijn de criteria die voorgesteld worden voor investeringen van toepassing bij de prioritering van grote ruimtelijke projecten/initiatieven. Dit draagt bij aan meer uniformiteit en herkenbaarheid van de beoordeling van initiatieven.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Geen. Dit betreft een proces waarbij op initiatief en projectniveau financiële gevolgen worden afgewogen.

Communicatie

Door de voorraadlijst van initiatieven in het kader van portfoliomanagement periodiek kenbaar te maken worden betere verwachtingen gewekt bij initiatiefnemers.

Vervolgproces

Nadat uw raad heeft ingestemd met de kaders zal de lijst met initiatieven opnieuw worden beoordeeld. Dit kan leiden tot een heroverweging van de prioritering door het college. Mocht een heroverweging leiden tot een andere prioritering dan wordt de raad hierover met een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Met portfoliomanagement wordt periodiek gekeken naar nieuwe initiatieven in samenhang met de bestaande voorraadlijst initiatieven.

Bevoegdheid raad

Artikel 147, tweede lid, juncto artikel 108, eerste lid, van de Gemeentewet.

Bijlagen

Raadsbesluit (D/24/137874)
